

Neljapäev, 25. november 2010

58. rõhutab seega vajadust pidada nende riikidega läbirääkimisi kõigi meetmete üle, mida EL võib võtta, eelkõige piiride kohandamise ja ELi vajaduse üle pidada kinni võetud kohustusest toetada arengumaid kliima valdkonnas;

59. väljendab seetõttu muret asjaolu pärast, et Kopenhaagenis toimunud kliimaalasel tippkohtumisel ELi riikide ennatlikult lubatud rahastamine tuleneb osaliselt ametliku arenguabi raames võetud kohustustest ja antakse laenukena, mis on vastuolus Euroopa Parlamendi nõudmistega; palub komisjonil koostada aruanne rahastamisvahendite kohta, et hinnata vastavust tegelikkuse, võetud kohustuste ja parlamendi nõuete vahel; kutsub üles koordineerima paremini rahastamisvahendite temaatilist ja geograafilist kasutamist;

60. tuletab meelde tööstusriikide, sh Euroopa Liidu liikmesriikide kohustust mõelda innovaatiliste rahastamisvahendite peale, et võidelda kliimamuutuste vastu;

61. on veendunud, et võitlus kliimamuutusega peab rajanema tööstus- ja arengumaade vahelisel solidaarsuspõhimõttel ning võimaluse korral tihedamal koostööl ÜRO, WTO ja muude Bretton Woodsi institutsioonidega; seepärast nõuab, et arengumaad, areneva majandusega suurriigid ja tööstusriigid töötaksid koos välja üldise strateegia heitkogustega kauplemise ning energeetika ja kasvuhoonegaaside heite maksustamise jaoks, et ühelt poolt ennetada ettevõtluse ümberpaigutamist (kasvuhoonegaaside heite ülekandumine) ning teisalt luua finantsvahendeid võitluseks kliimamuutuse vastu ja selle tagajärgede vähendamiseks ja nendega kohandamiseks;

62. rõhutab, et suurem tehnosiire arenguriikidesse süsinikulekkega võitlemise meetmena on 2012. aasta järgse kliimakokkuleppe oluline aspekt; taunib asjaolu, et tehnosiire moodustab ametlikust arenguabist vaid väikese osa; nõuab tungival, et liikmesriigid annaksid arenguriikidele täiendavat tehnilist ja rahalist abi kliimamuutuse tagajärgedega toimetulekuks, kliimastandardite täitmiseks ning selliste eelnevate hinnangute arvessevõtmiseks, mis käsitlevad standardite, märgistamise ja sertifitseerimise mõju arengule;

*

* *

63. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni täitevsekretärile ja 16. osaliste konverentsile (COP 16).

Ettevõtete sotsiaalne vastutus rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes

P7_TA(2010)0446

Euroopa Parlamendi 25. novembri 2010. aasta resolutsioon ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes (2009/2201(INI))

(2012/C 99 E/19)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 12, 21, 28, 29, 30, ja 31;

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3 ja 6;

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 9, 10, 48, 138, 139, 153, 156, 191, 207 ja 218;

Neljapäev, 25. november 2010

- võttes arvesse OECD suuniseid hargmaistele ettevõtetele, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolset deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, rahvusvaheliste organisatsioonide, nagu ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni, Maailma Terviseorganisatsiooni ja Maailmapanga egiidi all kokku lepitud toimumisjuhendeid ning ÜRO kaubandus- ja arengukonverentsi egiidi all tehtud jõupingutusi ettevõtete tegevuse õiguslikuks reguleerimiseks arenguriikides;

- võttes arvesse 2000. aasta septembris käivitatud ÜRO globaalse kokkuleppe algatust (Global Compact), ÜRO peasekretäri 10. augusti 2005. aasta aruannet „Üleilmsete partnerluste suunas – tõhusam koostöö ÜRO ja kõigi asjaomaste, eelkõige erasektori, partnerite vahel” (05-45706 (E) 020905), ÜRO globaalse kokkuleppe ja globaalse aruandluse algatuse 9. oktoobri 2006. aasta teadaannet ning põhimõtteid, millest juhendatakse 2006. aasta jaanuaris ÜRO käivitatud vastutustundliku investeerimise algatuses, mida koordineeritakse ÜRO keskkonnaprogrammi (UNEP) rahastamisalgatuse ja ÜRO globaalse kokkuleppe raames;

- võttes arvesse ÜRO 2003. aasta detsembris vastu võetud norme hargmaiste ettevõtete ja teiste äriühingute vastutuse kohta inimõiguste vallas ⁽¹⁾;

- võttes arvesse 1997. aastal käivitatud globaalse aruandluse algatust ⁽²⁾, 5. oktoobril 2006. aastal avaldatud G3 säästva arengu aruandluse ajakohastatud suuniseid ja G4 suuniseid, mida töötatakse praegu välja globaalse aruandluse algatuse raames;

- võttes arvesse 2002. aastal Johannesburgis toimunud ÜRO säästva arengu tippkohtumise tulemusi, eriti üleskutset algatuste tegemiseks ettevõtete sotsiaalse vastutuse valdkonnas, ja nõukogu 3. detsembri 2002. aasta järeldusi tippkohtumise järelemeetmete kohta ⁽³⁾;

- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 15. veebruari 2005. aasta aruannet rahvusvaheliste korporatsioonide ja teiste äriühingute inimõigustealaste kohustuste kohta (E/CN.4/2005/91, 2005);

- võttes arvesse ÜRO peasekretäri inimõiguste, hargmaiste ettevõtete ja teiste äriühingute küsimustega tegeleva eriesindaja 7. aprilli 2008. aasta aruannet kõigi inim-, kodaniku-, poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste, sh arenguõiguse kaitsmise edendamise kohta (A/HRC/8/5 2008) ning tema järgmise, 2011. aastal esitatava aruandega seotud käimasolevat tööd;

- võttes arvesse ÜRO peasekretäri inimõiguste, hargmaiste ettevõtete ja teiste äriühingute küsimustega tegeleva eriesindaja John Ruggie 9. aprilli 2010. aasta aruannet ettevõtete ja inimõiguste ning järgmiste sammude kohta raamistiku „Kaitsta, austada ja heastada” elluviimisel (A/HRC/14/27);

- võttes arvesse võrdlusaluseid ja sertifitseerimis- ja märgistamismehhanisme, mis näitavad ettevõtete käitumist säästva arengu, kliimamuutuse või vaesuse vähendamise valdkonnas, näiteks standardit SA 8000, mis puudutab laste töö keelustamist, ning AFNORI ja ISO standardeid säästva arengu kohta;

- võttes arvesse Kimberley protsessi töötlemata teemantide kaubanduse kontrollimise üle;

- võttes arvesse mitmete liikmesriikide algatusi ettevõtete sotsiaalse vastutuse edendamiseks ja eriti asjaolu, et Taanis loodi ettevõtete sotsiaalse vastutuse riiklik keskus, mis koordineerib valitsuse õigusloomega seotud algatusi ettevõtete sotsiaalse vastutuse soodustamisel ja töötab välja praktilisi vahendeid ettevõtetele ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ UN Doc E/CN.4/Sub.2/2003/12/Rev.2 (2003).

⁽²⁾ www.globalreporting.org

⁽³⁾ <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N02/636/94/PDF/N0263694.pdf?OpenElement>.

⁽⁴⁾ <http://www.csrgov.dk>

Neljapäev, 25. november 2010

- võttes arvesse majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti (1966), konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (1979), 13. septembril 2007. aastal ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 61/295 vastu võetud ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni ja ÜRO lapse õiguste konventsiooni (1989);
- võttes arvesse rahvusvahelisi keskkonnakonventsioone, nagu osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokoll (1987), ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli Baseli konventsioon (1999), Cartagena bioohutuse protokoll (2000) ja Kyoto protokoll (1997);
- võttes arvesse Regioonide Komitee 14. märtsi 2003. aasta arvamust rohelise raamatu „Ettevõtte sotsiaalse vastutuse raamistiku edendamine Euroopas” kohta;
- võttes arvesse multilateraalse Euroopa ettevõtete sotsiaalse vastutuse foorumi 29. juuni 2004. aasta lõpparuannet ja soovitusi, sealhulgas seitsmendat soovitust, mis toetab meetmeid asjakohase õigusraamistiku loomiseks;
- võttes arvesse 1968. aasta Brüsseli konventsiooni, mida täiendati nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades⁽¹⁾, ning komisjoni 21. aprilli 2009. aasta rohelist raamatut nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 läbivaatamise kohta;
- võttes arvesse komisjoni rohelist raamatut „Ettevõtete sotsiaalse vastutuse raamistiku edendamine Euroopas” (KOM(2001)0366), mis võeti üle valgesse raamatusse „Komisjoni teatis ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta: äriühingute panus säästvasse arengusse” (KOM(2002)0347);
- võttes arvesse komisjoni 30. mai 2001. aasta soovitusi 2001/453/EÜ keskkonnaküsimuste tunnustamise, mõõtmise ja avalikustamise kohta äriühingute aastaaruannetes ja majandusaasta aruannetes⁽²⁾ (teatavaks tehtud numbri K(2001)1495 all);
- võttes arvesse komisjoni 18. mai 2004. aasta teatist „Globaliseerumise sotsiaalne mõõde – ELi poliitiline panus hüvede loomiseks kõigile” (KOM(2004)0383);
- võttes arvesse komisjoni 22. märtsi 2006. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Majanduskasvu- ja tööhõivepartnerluse rakendamine, muutes Euroopa ettevõtete sotsiaalse vastutuse eeskujuks” (KOM(2006)0136);
- võttes arvesse komisjoni 24. mai 2006. aasta teatist „Inimväärse töö tagamine kõigi jaoks. Ühenduse panus inimväärse töö tagamise suuniste rakendamiseks kogu maailmas” (KOM(2006)0249);
- võttes arvesse alates 1. jaanuarist 2006 kehtivat üldist soodustuste režiimi (GSP), millega võimaldatakse tollimaksuvaba juurdepääs või tollitariifide vähendamine suuremale hulgale kaupadele ja mis sisaldab ka uut soodustust eriliste kaubandus-, finants- või arenguvajadustega haavatavatele riikidele;
- võttes arvesse 2009. aasta oktoobris sõlmitud ELi ja Lõuna-Korea vabakaubanduslepingu 13. peatükki, mille kohaselt „lepinguosalisel püüavatel toetada ja edendada kauplemist säästvale arengule kaasa aitavate kaupadega, sealhulgas kaupadega, mille suhtes kohaldatakse selliseid kavasisid nagu õiglase ja eetilise kaubandus, ning kaupadega, millega kaasneb äriühingute sotsiaalne vastutus ja aruandluskohustus”;

⁽¹⁾ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 156, 13.6.2001, lk 33.

Neljapäev, 25. november 2010

- võttes arvesse 2010. aasta märtsis allkirjastatud ELi ning Kolumbia ja Peruu vabakaubanduslepingu artikli 270 lõiget 3, mille kohaselt on lepinguosalisel kohustatud edendama ettevõtete sotsiaalse vastutusega seotud häid tavaid, ja artikli 270 lõiget 4, milles lepinguosalisel tõdevad, et paindlikud, vabatahtlikkuseel põhinevad ja stimuleerivad mehhanismid võivad aidata kaasa sidususe parandamisele kaubandustavade ja säästva arengu eesmärkide vahel;
- võttes arvesse nõukogu 3. detsembri 2001. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse Euroopa raamistikku propageeriva rohelise raamatu järelemeetmete kohta ⁽¹⁾;
- võttes arvesse nõukogu 6. veebruari 2003. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta ⁽²⁾;
- võttes arvesse nõukogu 12. juuli 2005. aasta otsust 2005/600/EÜ liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽³⁾, milles kutsutakse liikmesriike toetama äriühinguid ettevõtete sotsiaalse vastutuse edendamisel;
- võttes arvesse nõukogu 14. juuni 2010. aasta järeldusi laste töö kohta ⁽⁴⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta määrust (EÜ) nr 761/2001 organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ⁽⁵⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/51/EÜ teatud tüüpi äriühingute, pankade ning teiste finantsasutuste ja kindlustusseltside raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aastaaruannete kohta ⁽⁶⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta ⁽⁷⁾;
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 1999. aasta resolutsiooni, mis käsitleb ELi standardeid arengumaades tegutsevatele Euroopa ettevõtetele ja Euroopa toimumisjuhendit ⁽⁸⁾, milles soovitatatakse koostada toimumisjuhendi näidis koos Euroopa jõustamismehhanismiga;
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2001. aasta resolutsiooni rahvusvahelise kaubanduse avatuse ja demokraatia kohta ⁽⁹⁾, milles nõutakse, et WTO järgiks Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhilisi sotsiaalseid standardeid ja tunnustaks ILO otsuseid, sealhulgas võimalikke üleskutseid kehtestada põhiliste sotsiaalsete standardite tõsise rikkumise eest karistused;
- võttes arvesse oma 4. juuli 2002. aasta resolutsiooni komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele pealkirjaga „Peamiste töönormide edendamine ja sotsiaalse juhtimise parandamine üleilmastumise kontekstis” ⁽¹⁰⁾;
- võttes arvesse oma 13. mai 2003. aasta resolutsiooni komisjoni teatise „Ettevõtete sotsiaalne vastutus – ettevõtluse panus jätkusuutlikusse arengusse” kohta ⁽¹¹⁾;

⁽¹⁾ EÜT C 86, 10.4.2002, lk 3.

⁽²⁾ ELT C 39, 18.2.2003, lk 3.

⁽³⁾ ELT L 205, 6.8.2005, lk 21.

⁽⁴⁾ 10937/1/10.

⁽⁵⁾ EÜT L 114, 24.4.2001, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 178, 17.7.2003, lk 16.

⁽⁷⁾ ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

⁽⁸⁾ EÜT C 104, 14.4.1999, lk 180.

⁽⁹⁾ EÜT C 112 E, 9.5.2002, lk 326.

⁽¹⁰⁾ ELT C 271 E, 12.11.2003, lk 598.

⁽¹¹⁾ ELT C 67 E, 17.3.2004, lk 73.

Neljapäev, 25. november 2010

- võttes arvesse oma 5. juuli 2005. aasta resolutsiooni laste, eriti laste töö ärakasutamise kohta arengumaades ⁽¹⁾;
 - võttes arvesse oma 15. novembri 2005. aasta resolutsiooni globaliseerumise sotsiaalse mõõtme kohta ⁽²⁾;
 - võttes arvesse oma 6. juuli 2006. aasta resolutsiooni õiglase kaubanduse ja arengu kohta ⁽³⁾;
 - võttes arvesse oma 13. märtsi 2007. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse ja uue partnerluse kohta ⁽⁴⁾;
 - võttes arvesse oma 23. mai 2007. aasta resolutsiooni inimväärse töö tagamise kohta kõigi jaoks ⁽⁵⁾, milles paluti lisada Euroopa Liidu kaubanduskokkulepetesse, eelkõige kahepoolsetesse kokkulepetesse sotsiaalsed standardid inimväärse töö tagamiseks;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi korraldatud kuulamist 23. veebruaril 2010 „Ettevõtete sotsiaalne vastutus rahvusvahelises kaubanduses”;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust (A7-0317/2010),
- A. arvestades, et ettevõtetele ja nende filiaalidel on oluline osa majanduse üleilmastumises ja rahvusvahelises kaubanduses;
- B. arvestades OECD 2000. aasta suuniseid hargmaistele ettevõtetele, mida on ajakohastatud 2010. aastal, ja soovitusi, mille valitsused annavad ettevõtetele ja milles kehtestatakse vastutustundliku käitumise vabatahtlikud standardid, mis on kooskõlas kehtivate õigusaktidega eelkõige tööhõive, sotsiaalpartnerite suhete, inimõiguste, keskkonna, tarbijate huvide, korrupsioonivastase võitluse ja maksudest kõrvalehoidumise valdkonnas;
- C. arvestades, et rahvusvahelisi ettevõtteid käsitleva ILO kolmepoolse deklaratsiooni eesmärk on anda valitsustele, rahvusvahelistele ettevõtetele ja töötajatele suuniseid tööhõive, koolituse, töötingimuste, töösuhete valdkonnas ning deklaratsiooniga on võtnud riigid kohustuse järgida ja edendada nelja peamist töönormi: ühinemisvabadus ja kollektiivläbirääkimiste õigus, sunniviisilise töö kõikide vormide kaotamine, lapstööjõu kaotamine ja tööalase diskrimineerimise kõrvaldamine;
- D. arvestades, et ÜRO ülemaailmse kokkuleppe kümme põhimõtet tuleks ettevõtetele omaks võtta, neid toetada ja oma mõjuvaldkonnas ellu viia kui peamisi väärtusi inimõiguste, põhiliste sotsiaalsete standardite, keskkonnakaitse ja korrupsioonivastase võitluse valdkonnas, samuti tuleks ettevõtetele võtta kohustus neid vabatahtlikult täita ja järgida oma äritegevuses;
- E. arvestades käimasolevaid töid ajakohastamiseks OECD suuniseid hargmaistele ettevõtetele, eriti suuniseid, mis käsitlevad siseriiklike kontaktpunktide tegevuse parandamist ja turustusahelate vastutuskorda;
- F. arvestades, et rahvusvahelised võrdlusalused, nagu globaalse aruandluse algatus, või sertifitseerimis- ja märgistamismehhanismid, nagu standard ISO 14 001 või eelkõige hiljutine standard ISO 26 000, mis on loodud kui igat liiki organisatsioonide suhtes kohaldatavate suuniste kogumik, aitavad säästvat arengut hõlmates hinnata ettevõtetele oma tegevuse majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju, kuid on tulemuslikud ainult tõhusa kohaldamise ja kontrollimise korral;

⁽¹⁾ ELT C 157 E, 6.7.2006, lk 84.

⁽²⁾ ELT C 280 E, 18.11.2006, lk 65.

⁽³⁾ ELT C 303 E, 13.12.2006, lk 865.

⁽⁴⁾ ELT C 301 E, 13.12.2007, lk 45.

⁽⁵⁾ ELT C 102 E, 24.4.2008, lk 321.

Neljapäev, 25. november 2010

- G. arvestades ettevõtete sotsiaalse vastutuse määratlust, millega nõustus suur osa kodanikuühiskonnast ja rahvusvahelisest ametiühinguliikumisest ning mis on standardi ISO 26 000 kohaselt „organisatsiooni vastutus oma otsuste ja tegevusega ühiskonnale ja keskkonnale avaldatava mõju eest ning mis väljendub läbipaistvas ja eetilises käitumises, mis aitab kaasa säästvale arengule, sh tervishoiule ja ühiskonna heolule; võtab arvesse sidusrühmade ootusi, järgib kehtivaid seadusi ning on kooskõlas rahvusvaheliste standarditega; on integreeritud kogu organisatsiooni ja seda rakendatakse organisatsiooni suhetes”;
- H. arvestades komisjoni poolt 2006. aasta teatises seatud eesmärgi muuta Euroopa Liit ettevõtete sotsiaalse vastutuse eeskujuks ja asjaolu, et teatises käsitleti ettevõtete sotsiaalset vastutust osana Euroopa sotsiaalsest mudelist ja vahendina, mille abil kaitsta solidaarsust, ühtekuuluvust ja võrdseid võimalusi tugevnenud ülemaailmse konkurentsi tingimustes;
- I. arvestades komisjoni aruannet Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele seoses kaubandus- ja turustusturu järelevalvega „Tõhusam ja õiglasem siseturg kaubanduse ja turustuse valdkonnas 2020. aastaks”(KOM(2010)0355) ning selle lisa, milles on tõdetud, et tarbijal on „sageli üksnes õige pisut teavet selle kohta, kuidas täidab müüja oma kohustusi sotsiaalse vastutuse vallas. Ta ei saa seega oma ostmisharjumuste puhul teha valikut, mis põhineks tema informeeritusel”;
- J. arvestades, et vastavalt aluslepingutele tuleb ühist kaubanduspoliitikat viia ellu kooskõlas ELi kõigi eesmärkidega, sealhulgas ELi sotsiaalsete, keskkonna- ja arenguabieesmärkidega;
- K. arvestades, et Euroopa Liit seab juba praegu teatavate kaubandussoodustuste andmisel oma partneritele tingimuseks selle, et nad ratifitseerivad ILO põhilised konventsioonid, ja arvestades, et EL on võtnud endale 2006. aastast kohustuse edendada inimväärse töö tagamist kogu oma välispoliitikas, sealhulgas ühises kaubanduspoliitikas;
- L. arvestades, et ELi kahepoolsetes vabakaubanduslepingutes on nüüd säästvat arengut käsitlev peatükk, milles on sätestatud keskkonnaalased ja sotsiaalsed eesmärgid ning eeskirjadest kinnipidamine nendes valdkondades;
- M. arvestades, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtete täitmata jätmine on sotsiaalse ja keskkonnadumpingu üks vorme, mis kahjustab eelkõige Euroopas tegutsevaid ettevõtteid ja töötajaid, kes on kohustatud pidama kinni kõige rangematest sotsiaalsetest, keskkonnaalastest ja maksustandarditest;
- N. arvestades, et oleks loomulik, kui Euroopa ettevõtteid, kes paigutavad oma tootmisüksused riikidesse, kus on madalad palgad ja väiksemad keskkonnanõuded, võiks võtta pädeva kohtu ees vastutusele võimalike keskkonna- ja sotsiaalsete kahjude või muu kohalike kogukondade arvates negatiivse välismõju eest, mille nende filiaalid nendes riikides põhjustavad;
- O. arvestades emattevõtte ja filiaalide või ettevõtte ja tarnijate võimalike sidemete suurt mitmekesisust ning vajadust rahvusvahelisel tasandil täpsustada mõjusfääri ja hoolsuskohustuse mõisteid;
- P. arvestades, et ettevõtted ei allu otseselt rahvusvahelisele õigusele ja et rahvusvahelised konventsioonid, eelkõige inimõiguste, tööõiguse ja keskkonnakaitse valdkonnas, kohustavad allakirjutanud riike, kuid ei kohusta otseselt ettevõtteid, kelle registrijärgne asukoht on nendes riikides; arvestades, et samas peavad kõnealused riigid tagama, et ettevõtted, kelle registrijärgne asukoht on nende territooriumil, täidavad oma õiguslikke kohustusi ja hoolsuskohustust, ning rakendama sobivaid ja piisavaid sanktsioone, kui ettevõtted seda ei tee;
- Q. arvestades põhiõigust tõhusale õiguskaitsele ning õiglasele ja sõltumatule kohtulikule arutamisele, mis on tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 ja inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 8;

Neljapäev, 25. november 2010

- R. arvestades õiguslase koostöö põhimõtet, mida kinnitatakse Brüsseli konventsioonis ja määruses (EÜ) nr 44/2001, ja kutsudes komisjoni jätkama tööd rohelise raamatu alusel, milles tehakse ettepanekuid eksterritoriaalsuse valdkonnas, eelkõige seoses määruse reguleerimisala laiendamisega kolmandate riikide kostjaid hõlmavatele vaidlusküsimustele;
- S. arvestades, et ELi ja Lõuna-Korea vahelise vabakaubanduslepingu peatükis 13 ning ELi, Colombia ja Peruu vahelise mitmepoolse kaubanduslepingu artikli 270 lõikes 3 on juba nimetatud ettevõtete sotsiaalset vastutust, ei võeta sellega täielikult arvesse ettevõtete sotsiaalse vastutuse tähtsust Euroopa eesmärgi jaoks, milleks on keskkonna ning sotsiaalsete ja inimõiguste kaitse; arvestades, et isegi kui ettevõtted rikuvad pidevalt inimõigusi, töönorme või keskkonnanõudeid, siis praktikas ei avalda see teistsugusele eesmärgipüstitusele vaatamata kõnealuste kaubanduslepingute jätkamisele mingit mõju;
- T. arvestades, et eelkõige kaevandussektoris on senised ettevõtete sotsiaalse vastutuse kokkulepped osutunud puudulikuks;
- U. arvestades kehtivaid ühenduse õigusakte, milles käsitletakse mikroettevõtteid, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid, ja eelkõige 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ ning 2008. aasta juunis vastu võetud Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act“;
- V. arvestades, et ettevõtete sotsiaalne vastutus on mõiste, mille kohaselt ettevõtted kaasavad sidusrühmade üldise heaolu huvides vabatahtlikult oma äristrateegiasse sotsiaalsed ja keskkonnaprobleemid, asudes aktiivselt täitma avaliku poliitika ülesandeid kui väärtustest juhinduvate ühiskonnamuutuste olulist aspekti;
- W. arvestades, et ettevõtete sotsiaalne vastutus on Euroopa sotsiaalse mudeli oluline osa, mida tugevdab Euroopa Liidu toimimise lepingu jõustumine ja eelkõige selle horisontaalne sotsiaalklausel, ning arvestades, et Euroopa Komisjon tunnistas oma teatises ELi 2020. aasta strateegia kohta vajadust edendada ettevõtete sotsiaalset vastutust kui olulist tegurit töötajate ja tarbijate pikaajalise usalduse tagamiseks;
- X. arvestades, et ettevõtete sotsiaalne vastutus mõjutab oluliselt inimõiguste kehtestamist arengumaades;
- Y. arvestades, et ettevõtete sotsiaalne vastutus ei tohiks asendada riiki avalike põhiteenuste pakkumisel ega teda sellest kohustusest vabastada;
- Z. arvestades, et ettevõtte sotsiaalne vastutus võib mängida olulist rolli ebasoodsates oludes elavate kogukondade elutingimuste parandamises;
- AA. arvestades, et ametiühingutel on ettevõtete sotsiaalse vastutuse edendamises tähtis roll, kuna töötajad tunnevad oma ettevõtte tegelikku olukorda kõige paremini;
- AB. arvestades, et ettevõtete sotsiaalset vastutust tuleb vaadelda paralleelselt ja vastastoimes äriühingu üldjuhtimise reformidega;
- AC. arvestades VKEde rolli Euroopa ühtsel turul ja tulemusi, mida on saavutatud komisjoni rahastatud projektidega, mis on suunatud ettevõtete sotsiaalse vastutuse tavade omaksvõtmisele, sh VKEde poolt;
- AD. arvestades, et ettevõtete sotsiaalne vastutus ja kaubanduslepingute sotsiaalsed ning keskkonnavalised klauslid täidavad sama eesmärgi, milleks on inimeste ja keskkonna vajadusi arvestav majandus ning õiglasem, sotsiaalselt tasakaalustatum ja humansem üleilmastumine, mis aitab tõhusalt kaasa säästvale arengule;
- AE. arvestades, et siiani ei ole kaubanduseeskirjad ja ettevõtete sotsiaalne vastutus olnud omavahel kuigi-võrd seotud, kuid samas oleks kaubanduseeskirjade ja ettevõtete sotsiaalse vastutuse eesmärkide kooskõlastamisest palju kasu,

Neljapäev, 25. november 2010

1. võtab teadmiseks, et hiljutine finantskriis ja selle sotsiaalsed tagajärjed on süvendanud ülemaailmseid probleeme ning toonud kõikjal kaasa arutelud uue reguleeriva lähenemisviisi vajalikkuse ja juhtimisküsimuste üle maailmamajanduses, sealhulgas rahvusvahelises kaubanduses; on arvamusel, et uued, tõhusamad ja paremini jõustatud eeskirjad peaksid toetama jätkusuutlikuma poliitika kujundamist, kus tegelikult arvestatakse sotsiaalsete ja keskkonnavalaste probleemidega;
2. võtab ühtlasi teadmiseks, et üleilmastumine on suurendanud riikide konkurentsi välisinvestorite ligimeelitamisel ja konkurentsi ettevõtete vahel, mis on kohati põhjustanud tõsisid inim- ja tööõiguste rikkumisi ning keskkonna kahjustamist kaubanduse ja investeeringute ligimeelitamise eesmärgil;
3. tuletab meelde, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtted, mida rahvusvahelisel tasandil täielikult tunnustatakse nii OECDs, ILOs kui ÜROs, käsitlevad ettevõtetele oodatavat vastutustundlikku käitumist ja eeldavad kõigepealt kehtivate õigusaktide järgimist, eriti tööhõive, töösuhete, inimõiguste, keskkonna, tarbijahuvide ja tarbijate suhtes läbipaistvuse tagamise, korruptsioonivastase võitluse ning maksustamise valdkonnas;
4. tuletab meelde, et EL toetab ettevõtete sotsiaalse vastutuse edendamise eesmärki ja Euroopa Komisjoni arvates peab EL hoolitsema, et tema välispoliitika edendaks tõhusalt asjaomaste riikide säästvat ja sotsiaalset arengut ning ükskõik millises riigis investeerivate ja tegutsevate Euroopa ettevõtete tegevus oleks kooskõlas Euroopa väärtuste ja rahvusvaheliselt kokkulepitud normidega;
5. tuletab meelde, et ühise kaubanduspoliitika eesmärgid peaksid olema täielikult kooskõlas ELi üldeesmärkidega, et vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 207 teostatakse ELi kaubanduspoliitikat „kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega” ja vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 3 peab EL muu hulgas toetama „maailma säästvat arengut, rahvaste solidaarsust ja vastastikust austust, vaba ja ausat kaubandust, vaesuse kaotamist ning inimõiguste, eriti lapse õiguste kaitset, samuti rahvusvahelise õiguse ranget järgimist ja arendamist, sealhulgas ÜRO põhikirja põhimõtete austamist”;
6. arvab, et Euroopa Komisjon peaks uurima võimalusi emettevõtte ja mis tahes temast sõltuva ettevõtte, olgu see siis filiaal, tarnija või alltöövõtja, suhete ühtse määratluse kehtestamiseks, et määrata kindlaks igatüüpe juriidiline vastutus;
7. on veendunud, et võttes arvesse suurte ettevõtete, nende filiaalide ja tootmisahelate põhirolli rahvusvahelises kaubanduses, peab ettevõtete sotsiaalsest ja keskkonnavalasest vastutusest saama ELi kaubanduslepingute kindel osa;
8. on seisukohal, et ettevõtete sotsiaalne vastutus peaks täiendama kaubanduslepingute sotsiaalklausleid ettevõtete käitumise valdkonnas ja samal ajal kaubanduslepingud toetavad ettevõtete sotsiaalset vastutust, eelkõige lepingute juhtpõhimõtete järelevalvekorra varal;
9. nõuab, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtteid ja kohustusi võetaks arvesse komisjoni ja kajastataks kavandatavas teatises „Euroopa uus kaubanduspoliitika Euroopa 2020. aasta strateegia raames”, samuti 2011. aastaks koostatavas ettevõtete sotsiaalset vastutust käsitlevas komisjoni teatises ning kaubanduspoliitika rakendamisel;
10. on seisukohal, et ettevõtete sotsiaalne vastutus on tõhus vahend konkurentsivõime, töösuhete ja koolitusvõimaluste, tööohutuse ja töökeskkonna parandamiseks, töötajate õiguste ning kohalike ja põlisrahvaste kogukondade õiguste kaitsmiseks, jätkusuutliku keskkonnapolitiitika edendamiseks ning heade tavade vahetamise ergutamiseks kohalikul, riiklikul, Euroopa ja maailma tasandil, kuid ei see asenda mõistagi tööõigust ega üldisi või valdkondlikke kollektiivlepinguid;
11. nõuab, et ettevõtetele nõutaks tungival sotsiaalse vastutuse kohaldamist, et mõju abil, mida nad avaldavad oma laiemale kaastöötajate ringile, kaitsta nii oma kui ka üldiselt kõigi töötajate füüsilist puutumatumust, turvalisust, füüsilist ja vaimset heaolu, töö- ja inimõigusi; rõhutab, kui tähtis on toetada ja ergutada selliste tavade levitamist VKEdes, piirates samas kaasnevaid kulusid ja bürokraatiat;

Neljapäev, 25. november 2010

12. juhib tähelepanu asjaolule, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse raames tuleks käsitleda selliseid uusi valdkondi nagu töökorraldus, võrdsed võimalused ja sotsiaalne kaasatus, diskrimineerimisvastased meetmed ning hariduse ja elukestva hariduse ja koolituse arendamine; rõhutab, et ettevõtete sotsiaalne vastutus peaks hõlmama näiteks töö kvaliteeti, võrdset tasustamist ja karjäärivõimalusi ning uuenduslike projektide edendamist, et toetada jätkusuutlikule majandusele üleminekut;
13. soovib kindlalt, et liikmesriigid ja Euroopa Liit edendaksid ettevõtete sotsiaalse vastutuse heade tavade rakendamist kõikides ettevõtetes, olenemata nende tegevuskohast, ja ergutaksid ettevõtete sotsiaalse vastutuse algatustest tulenevate heade tavade levitamist, eelkõige paremini tutvustades nende algatuste tulemusi;
14. võtab teadmiseks, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse tegevuskava tuleb kohandada iga piirkonna ja iga riigi erivajadustega, et aidata parandada jätkusuutlikku majandus- ja sotsiaalarengut;
15. on seisukohal, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse vabatahtlike algatuste usutavus sõltub selliste rahvusvaheliselt tunnustatud standardite ja põhimõtete omaksvõtmisest nagu Global Reporting Initiative III ja järelevalvest ning läbipaistva ja ettevõtte sidusrühmadest sõltumatu kontrolli kehtestamisest;
16. on seisukohal, et rõhku tuleb panna kõigi sidusrühmade aktiivsele kaasamisele ettevõttes, juhtide koolitamisele ja kodanikuühiskonna arendamisele, pidades eelkõige silmas tarbijate teadlikkuse suurendamist;
17. on seisukohal, et tuleks arendada ja levitada ettevõtete sotsiaalse vastutuse kultuuri koolituse ja teadlikkuse suurendamise teel nii ettevõtete tasandil kui kõrgema ja ülikoolihariduse nendes harudes, mis on seotud põhiliselt haldusteadusega;
18. on veendunud, et sotsiaalne dialoog ja Euroopa töönõukogud on mänginud olulist rolli parimate tavade kujundamisel ettevõtete sotsiaalse vastutuse valdkonnas;
19. on kindlalt veendunud, et Euroopa tööhõivesuunistes tuleks ettevõtete sotsiaalsele vastutusele rohkem tähelepanu pöörata;

Ettevõtete sotsiaalse vastutuse kaasamine üldisesse soodustuste süsteemi (GSP ja GSP+)

20. nõuab, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtted kaasataks GSP ja GSP+ määрусesse selle järgmise muutmise käigus; palub komisjonil kindlustada, et rahvusvahelised ettevõtted (sõltumata sellest, kas nende registrijärgne asukoht on Euroopa Liidus), mille filiaalid või tootmisahelad asuvad GSP ja eelkõige GSP+ süsteemis osalevas riigis, peavad kinni oma seadusjärgsetest, riiklikest ja rahvusvahelistest kohustustest inimõiguste, sotsiaalsete standardite ja keskkonnanõuete valdkonnas; nõuab tungivalt, et EL ja üldises soodustuste süsteemis osalevad ning selle raames soodustusi saavad riigid oleksid kohustatud jälgima, et ettevõtted täidavad neid kohustusi; nõuab, et nimetatud kohustuste järgimine oleks üldiste soodustuste süsteemi raames siduv;
21. on seisukohal, et uuendatud üldiste soodustuste süsteemiga GSP+ tuleks ühtlasi keelata nn võõrustajariigi lepingud, mida mõned hargmaised ettevõtted salaja sõlmivad süsteemi GSP+ raames soodustusi saavate võõrustajariikidega, et vältida kõnealuste riikide õigusnorme, ja mis on selgesti vastuolus ettevõtete sotsiaalse vastutusega;

Uued mõju-uuringud

22. palub komisjonil täiustada jätkusuutlikkuse mõju-uuringu mudelit, et nõuetekohaselt kajastada kaubanduslääbirääkimiste majanduslikku, sotsiaalset, inimõigus- ja keskkonnamõju, kaasa arvatud kliimamuutuse leevendamise eesmärgid; palub komisjonil uurida ELi partnerriikidega sõlmitud kaubanduslepingute mõju, teostades lepingu allkirjastamise eelseid ja järgseid jätkusuutlikkuse mõju-uuringuid, kus võetakse eelkõige arvesse tundlikke sektoreid;
23. rõhutab, et pärast Lissaboni lepingu jõustumist tuleb parlamendile esitada kogu teave selle kohta, kuidas lepingute jätkusuutlikkuse mõju-uuringute tulemused on kaasatud lepingute sõlmimisele eelnevatesse läbirääkimistesse ja milliseid lepingute peatükke on muudetud, et hoida ära uuringutes kindlaks tehtud negatiivset mõju;

Neljapäev, 25. november 2010

24. palub komisjonil välja töötada mõju-uuringud, et kooskõlas algatusega „Small Business Act” hinnata kaubanduslepingute mõju Euroopa VKEdele (VKE-test), eriti ettevõtete sotsiaalse vastutuse osas;

Ettevõtete sotsiaalse vastutuse klauslid kõigis ELi kaubanduslepingutes

25. teeb üldisema ettepaneku, et tulevased kaubanduslepingud, mille üle EL peab läbirääkimisi, sisaldaksid säästva arengu peatükki, kuhu kuulub ka ettevõtete sotsiaalse vastutuse klausel, mis osaliselt põhineb OECD 2010. aastal ajakohastatud suunistes hargmaistele ettevõtetele;

26. teeb ettepaneku, et kõnealune ettevõtete sotsiaalse vastutuse klausel sisaldaks:

a) lepingupoolte vastastikust kohustust edendada lepingu ja kaubavahetuse raames ettevõtete sotsiaalse vastutuse rahvusvaheliselt kooskõlastatud vahendeid;

b) stiimuleid, millega ergutada ettevõtete võtma sotsiaalse vastutuse kohustusi, mille üle on peetud läbirääkimisi kõigi sidusrühmadega, sealhulgas ametiühingud, tarbijaihendused, kohalikud asutused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid;

c) koostöös kodanikuühiskonnaga samasuguste kontaktpunktide loomist, nagu on asutatud OECD eestvõtetel, et edendada teabe andmist ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta ning läbipaistvust ja võtta vastu võimalikke kaebusi ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtte rikkumise kohta ja edastada need kaebused pädevatele asutustele;

d) nõuet, et ettevõtted vähemalt iga kahe või kolme aasta järel avaldaksid sotsiaalse vastutuse aruande, kusjuures võetakse arvesse VKEde eriolukorda ja suutlikkust vastavalt 6. mail 2003. aastal antud soovitussele 2003/361/EÜ ning põhimõttele „kõigepealt mõtle väikesele”; on seisukohal, et see nõue tugevdab läbipaistvust ja aruandlust ning muudab ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtted nähtavamaks ja usaldusväärsemaks, tehes seda puudutava teabe sihipäraselt kättesaadavaks kõigile sidusrühmadele, kaasa arvatud tarbijad, investorid ning laiem avalikkus;

e) ettevõtete ja ettevõtete rühmade hoolsuskohustust, st kohustust võtta ennetavaid meetmeid, et tuvastada ja ennetada mis tahes inimõiguste ja keskkonnaõiguste rikkumist, korruptsiooni või maksudest kõrvalehoidmist, sealhulgas ka ettevõtete filiaalides ja tootmisahelates, st nende mõjusfääris;

f) ettevõtete kohustust konsulteerida enne kohalikku kogukonda mõjutava projekti algust vabalt, avatult ja teabepõhiselt kohalike ja sõltumatute sidusrühmadega;

g) erilist tähelepanu laste töölevõtmise ja laste töö kasutamise mõjule;

27. on seisukohal, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse klauslile tuleks lisada teisi sätteid; arvab, et:

a) ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohustuste tõendatud rikkumiste korral peaksid pädevad asutused saama teostada uurimisi ja kohustuste tõsise rikkumise korral peaks osalistel olema võimalik rikkujat avalikult häbistada;

b) mõlemad pooled peaksid võtma kohustuse soodustada piiriülest õiguslast koostööd, hõlbustada oma mõjusfääris ettevõtete tegevuse ohvrite juurdepääsu kohtutele ja toetada sel eesmärgil asjakohaste kohtumenetluste väljatöötamist, näha ette sanktsioonid õigust rikkunud ettevõtetele ja kohtuvälised heastamismehhanismid;

Neljapäev, 25. november 2010

28. teeb ettepaneku, et ELi kahepoolsete lepingute osana eraldataks õiguse tugevdamise programmi raames vahendid äriõigusega tegelevate kohtunike ja kohtute koolitamiseks inimõigusküsimuste ning rahvusvahelistele tööõigus- ja keskkonnakonventsioonidele vastavuse valdkonnas;

29. teeb ettepaneku luua iga vabakaubanduslepingu järelevalveks ühine parlamentaarne komitee, et EP liikmed ja partnerriikide parlamentide liikmed saaksid vahetada teavet ja pidada dialoogi; lisab, et järelevalvekomiteed võiksid ühtlasi jälgida säästvat arengut ja ettevõtete sotsiaalse vastutuse klauslit käsitleva peatüki rakendamist ja koostada soovitusi vabakaubanduslepingu ühiskomiteele, eelkõige seoses mõju-uuringutega ning inimõiguste, sotsiaalsete õiguste ja keskkonnakonventsioonide tõendatud rikkumise korral;

30. teeb ettepaneku asutada ÜRO globaalse kokkuleppe algatusele allakirjutanute jaoks regulaarne võrdlusfoorum, et nad saaksid esitada oma ettevõtete sotsiaalse vastutuse programmid avalikkusele kontrollimiseks ja anda tarbijatele võrdlusvahendi ning luua rangete standardite ja vastastikuste eksperdihindangute tava; selline läbipaistvus julgustaks ettevõtteid vabatahtlikult täitma ettevõtete sotsiaalse vastutuse kõrgemaid standardeid või leppima meedia ja avaliku kontrolli tagajärgedega;

Ettevõtete sotsiaalse vastutuse edendamine mitmepoolses kaubanduspoliitikas

31. palub komisjonil edendada ettevõtete sotsiaalse vastutuse arvessevõtmist mitmepoolses kaubanduspoliitikas, nii rahvusvahelistel foorumitel, kus toetatakse ettevõtete sotsiaalset vastutust, eelkõige OECDs ja ILOs, kui ka WTOs pärast Doha kaubandusläbirääkimisi;

32. palub uurida kõnealustel foorumitel võimalust töötada välja rahvusvaheline konventsioon, millega määratletaks nn võõrustajariikide⁽¹⁾ ja päritoluriikide⁽²⁾ vastutus ning mis toetaks hargmaiste ettevõtete poolsete inimõigusrikkumiste vastast võitlust ja eksterritoriaalsuse põhimõtte rakendamist;

33. palub komisjonil toetada uute suhete arengut sotsiaalsete ja keskkonnastandarditega tegelevate mitmepoolsete agentuuride ja WTO vahel, et kindlustada rahvusvahelisel tasandil suurem kooskõla kaubanduspoliitika ja säästva arengu eesmärkide vahel;

34. avaldab taas kord toetust WTOs kaubanduse ja keskkonna komiteega sarnase kaubanduse ja inimväärse töö komitee loomisele, kus arutatakse tööjõustandardite küsimusi eriti seoses laste tööga ja ettevõtete sotsiaalse vastutuse teemasid seoses rahvusvahelise kaubandusega; teeb uuesti ettepaneku muuta vaidluste lahendamise menetlust, et keskkonna- või sotsiaalvaldkonna rahvusvaheliste lepingute võimaliku rikkumise korral võiksid vaekogud või apellatsioonikogu paluda pädevatel rahvusvahelistel organisatsioonidel koostada arvamused, mis seejärel avalikustatakse;

*

* *

35. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, nõukogule, komisjonile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, liikmesriikide parlamentidele, WTO parlamentaarsele konverentsile ja rahvusvahelisele töökonverentsile.

⁽¹⁾ Riigid, kus tegutsevad kõik emaettevõtted sõltuvad ettevõtted.

⁽²⁾ Riigid, kus asuvad emaettevõtted.